

**Komunikat na temat
uwarunkowań
społeczno – gospodarczych
funkcjonowania przedsiębiorstw
w kraju i województwie
warmińsko - mazurskim**

Listopad 2014

1. Przegląd najważniejszych wydarzeń gospodarczych w październiku 2014 r. wraz z głównymi trendami gospodarczymi.

Poniżej przedstawiony został skrót najważniejszych artykułów dotyczących trendów gospodarczych w regionie, w Polsce oraz w krajach euro landu.

Rząd porządkuje bezrobocie, Rzeczpospolita, 20.11.2014 r.

Ostatnia reforma przeprowadzona przez wiceministra pracy i polityki społecznej – Jacka Męcinę, wprowadziła zmiany służące porządkowaniu rynku. 1,5 mln osób zarejestrowanych w urzędach pracy poddano tzw. profilowaniu – 90, 6 tys. osób uzyskało profil I – to oznacza, że bezrobotny poradzi sobie niemal samodzielnie; - 1,05 mln osób uzyskało profil II – to oznacza, że bezrobotny musi otrzymać solidną pomoc, ale wróci na rynek; - 356,9 tys. osób uzyskało profil III – to z kolei oznacza, że bezrobotny bardziej potrzebuje integracji ze społeczeństwem niż aktywizacji. Innym obowiązującym od maja br. rządowym rozwiązaniem jest bon stażowy, szkoleniowy, zatrudnieniowy i na zasiedlenie, pożyczki na biznes, system motywacyjny adresowany do urzędników, by aktywnie szukali pracy, zlecenie prywatnym agencjom aktywizacji bezrobotnych, czy utworzenie Krajowego Funduszu Szkoleniowego ze środków Funduszu Pracy z przeznaczeniem na finansowanie kształcenia i szkolenia pracowników. Zapowiedziane zmiany mają doprowadzić do tego, że urzędy pracy przetrwają i udowodnią swoją użyteczność w efektywnym poszukiwaniu zatrudnienia.

Firmy szukają rąk do pracy za wschodnią granicą, Rzeczpospolita, 12.11.2014 r.

W pierwszych sześciu miesiącach br. polskie firmy zgłosiły w urzędach pracy plany sezonowego zatrudnienia aż 191 tys. pracowników zza wschodniej granicy, głównie z Ukrainy. Sprzyja temu niestabilna sytuacja polityczno-gospodarcza na Ukrainie, jak i poprawa koniunktury na polskim rynku pracy. Według prognoz agencji zatrudnienia Polacy równie często jak cudzoziemcy ze Wschodu będą wyjeżdżać do pracy za granicę. Według danych GUS agencje i firmy realizujące kontrakty na Zachodzie delegowały do pracy za granicą ponad 385 tys. osób (nie licząc osób wyjeżdżających na własną rękę).

Pracodawcy wejdą do szkół, Rzeczpospolita, 19.11.2014 r.

Projekt reformy MEN zapowiada nowe rozwiązania w szkolnictwie zawodowym. Zmiany mają pomóc rozwiązać problem bezrobocia wśród młodych. O szkolnictwie zawodowym decydować mają nie tylko szkoły, ale i pracodawcy – przedstawiciele różnych branż wspólnie z Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości określą potrzeby rynku pracy, a następnie pożądaný typ kształcenia w poszukiwanych przez pracodawców zawodach czy kwalifikacjach. Główny ciężar reformy położony będzie na działania regionalne i lokalne. Współpraca szkół z pracodawcami ma być jednym z głównych elementów finansowanych przez UE regionalnych programów operacyjnych. Łącznie na reformę ma trafić 820 mln euro.

Komputer mieczem w walce o pracę, Dziennik Gazeta Prawna, 12.11.2014 r.

Jak wynika z raportu „Diagnoza obecnej sytuacji kobiet i mężczyzn 50+ na rynku pracy w Polsce”, tylko połowa osób w wieku 49-59 lat korzysta z internetu, a w przypadku osób starszych ten odsetek jeszcze maleje. Problem z wykluczeniem cyfrowym polega nie tylko na tym, że powoduje ono brak pewnych umiejętności pożądanych na rynku pracy, ale też u samych osób 50+ wzmacnia poczucie nieprzystosowania i niedostosowania, obniżając np. chęć do aktywnego poszukiwania pracy. Walka z tym problemem jak wskazuje prof. Retowski musi przebiegać dwutorowo. Po pierwsze – postawy pracodawców, którzy mają obawy dotyczące starszych pracowników powinny być zmieniane działaniami edukacyjnymi i promocyjnymi, po drugie – środki przeznaczone na edukację informatyczną (ich większa część) należy przekazać pracodawcom (to oni wiedzą jakich kompetencji najlepiej potrzebują ich pracownicy). Przykładem dobrych praktyk ww. zakresie - jak podaje prof. Retowski - jest informatyzacja Poczty Polskiej.

Polacy chcą emigrować, GazetaPraca.pl, 17.11.2014 r.

Dane z badania „Migracje zarobkowe Polaków” przeprowadzonego przez Millward Brown na zlecenie Work Service SA we wrześniu 2014 r. ukazują, że osoby deklarujące chęć emigracji to nie tylko bezrobotni (26%), osobami rozważającymi wyjazd są też osoby pracujące (29%). Emigracja cieszy się prawie dwukrotnie większą popularnością wśród osób pracujących na pełen etat (22%) niż pracujących na zasadach umowy o dzieło, zlecenie lub w niepełnym wymiarze godzin pracy (12%). Najliczniejszą grupą deklarującą chęć emigracji są osoby uczące się (31%). Prezes Work Service SA podkreśla, iż są to alarmujące dane, które potwierdzają brak perspektyw rozwoju dla młodych ludzi na polskim rynku pracy. Najchętniej wybieranym krajem w celach emigracyjnych (zarobkowych) są: Niemcy, Wielka Brytania i Holandia.

Praca na pół gwizdka, Dziennik Gazeta Prawna, 04.11.2014

Z badań aktywności ekonomicznej ludności przeprowadzonych przez GUS wynika, iż w drugim kwartale tego roku zatrudnienie w niepełnym wymiarze czasu pracy miało prawie 1,3 mln Polaków. To o 5,8 % więcej niż przed rokiem i o 4,0% więcej niż w pierwszym kwartale. Wśród 15,8 mln osób wszystkich pracujących co dwunasta osoba (8%) pracuje na część etatu. Duża część osób (29%) pracuje na część etatu nie dlatego, że tak chce, tylko dlatego, że nie może znaleźć pracy w pełnym wymiarze czasu pracy. W całej UE zatrudnienie w niepełnym wymiarze czasu pracy miało w 2013 r. 30,3% pracowników. Wg Eurostatu najwyższy odsetek osób, które w ten sposób pracują jest w: Holandii – 50%, Wielkiej Brytanii – 27%, Niemczech – 27%, Szwecji – 26%, Austrii – 26%, Danii – 25% oraz Belgii – 25%.

2. Rynek pracy w województwie warmińsko-mazurskim

Liczba bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim według stanu na 31 października br., wyniosła 93 320 osób i w stosunku do września 2014 r. spadła o 544 osób, tj. o 0,6%.

Na przestrzeni dwóch pierwszych tygodni listopada liczba osób zarejestrowanych w urzędach pracy w naszym regionie, w stosunku do końca października, wzrosła o 1 171 osób, (tj. o 1,3%) i wyniosła na koniec omawianego okresu 94 491 osób. Zwiększenie poziomu bezrobocia nastąpiło w siedemnastu powiatach, a najbardziej w: mrągowskim (o 4,9%, tj. o 157 osób), giżyckim (o 3,5%, tj. o 97 osób) oraz kętrzyńskim (o 3,5%, tj. o 192

osoby). Spadek osób zarejestrowanych w urzędach pracy wystąpił w trzech powiatach: braniewskim (o 0,3%, tj. o 11 osób), nowomiejskim (o 0,2%, tj. o 7 osób) oraz m. Olsztyn (o 0,2%, tj. o 13 osób). Natomiast w powiecie ełckim według stanu na 15 listopada 2014 roku, poziom bezrobocia w stosunku do końca października br. pozostał na niezmiennym poziomie.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w regionie, w październiku 2014 roku ukształtowała się na poziomie 18,1 %, w kraju natomiast 11,3%. W odniesieniu do września 2014 r. wartość tego wskaźnika spadła w zarówno w kraju jak i województwie o 0,2 i 0,1 pkt. proc. W październiku 2014 r. dystans pomiędzy wartością stopy bezrobocia w kraju i w województwie wyniósł 6,8 pkt. proc.,

W ujęciu rocznym, tj. w odniesieniu do października 2013 r. stopa bezrobocia spadła we wszystkich województwach, przy czym w największym stopniu w lubuskim (o 2,5 pkt. proc.), warmińsko-mazurskim (o 2,5 pkt. proc.), a w najmniejszym w mazowieckim (o 1,1 pkt. proc.).

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w październiku 2014 roku w województwie warmińsko-mazurskim wyniosło 135,7 tys. osób i spadło o 0,2% w stosunku do analogicznego okresu 2013 roku. W porównaniu do października ub. roku zatrudnienie zmalało min. w budownictwie (o 7,9%) Natomiast w ujęciu rocznym wzrost zatrudnienia nastąpił m.in. w sekcjach: informacja i komunikacja (o 16,2%); handel, naprawa pojazdów samochodowych (o 3,6%); przemysł (o 1,7%) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (o 1,6%).

**Tabela 1. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w tys.
(październik 2013 - 2014)**

Wyszczególnienie	Październik 2013	Październik 2014
Ogółem	136,0	135,7
Przemysł	76,6	77,9
w tym przetwórstwo przemysłowe	69,9	71,0
Budownictwo	12,8	11,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	19,7	20,4
Transport i gospodarka magazynowa	5,0	5,1
Zakwaterowanie i gastronomia	2,7	2,8
Informacja i komunikacja	1,0	1,1
Obsługa rynku nieruchomości	2,3	2,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna*	2,0	2,0

*Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

3. Kursy Walut, stopy procentowe

Średni miesięczny kurs dolara amerykańskiego w Narodowym Banku Polskim w listopadzie 2014 roku, wyniósł 3,3777 zł i wzrósł w stosunku do poprzedniego miesiąca o 1,8%.

Średni miesięczny kurs euro w Narodowym Banku Polskim w listopadzie 2014 roku, wyniósł 4,2115 zł i zwiększył swoją wartość w stosunku do poprzedniego miesiąca o 0,1%.

Średni miesięczny kurs franka szwajcarskiego w Narodowym Banku Polskim w listopadzie 2014 roku, wyniósł 3,5011 i zwiększył swoją wartość w stosunku do poprzedniego miesiąca o 0,6%.

Na posiedzeniu w dniu 7-8 października r. Rada Polityki Pieniężnej (RPP) postanowiła utrzymać stopy procentowe na poziomie: stopa referencyjna – 2,00% w skali rocznej; stopa lombardowa – 3,00% w skali rocznej; stopa depozytowa – 1,00% w skali rocznej; stopa redyskonta weksli - 2,25%.

W październiku 2014 r. sytuacja społeczno-gospodarcza kraju przedstawiała się następująco:

- Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w kraju w końcu października br. wyniosła 1 784,8 tys. i w porównaniu do września 2014 r. zmniejszyła się o 2,0% (tj. o 37,1 tys. osób), natomiast w skali roku - o 14,0% (tj. o 290,3 tys.);
- Stopa bezrobocia rejestrowanego w październiku 2014 r. wyniosła 11,3% i była niższa o 0,2 pkt. proc. w stosunku do września 2014r. W odniesieniu do października roku 2013 – była niższa o 1,7 pkt. proc.
- Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w okresie styczeń-październik 2014r. ukształtowało się na poziomie 5 520,6 tys. osób i było o 0,6% większe niż przed rokiem. Wzrost zatrudnienia w skali roku odnotowano m.in. w: działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 6,7%), informacji i komunikacji (o 3,6%), przetwórstwie przemysłowym (o 2,4%), obsłudze rynku nieruchomości (o 2,0%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 1,5%), dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 1,2%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 1,1%). Spadek zatrudnienia nastąpił w: górnictwie i wydobywaniu (o 7,5%), budownictwie (o 7,1%) oraz w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 5,9%).
- W październiku 2014 roku, przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 3 935,23 zł i w stosunku do tego samego okresu 2013 roku, wzrosło o 3,9%. Wzrost płac odnotowano we wszystkich sekcjach, najbardziej w: administrowaniu i działalności wspierającej (o 5,7%), przetwórstwie przemysłowym oraz budownictwie (po 4,4%).
- W październiku br. produkcja sprzedana przemysłu ukształtowała się na poziomie o 0,3% niższa niż we wrześniu 2014 r. Spadek cen obserwowano w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe (o 0,4%), dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 0,1%). Na poziomie zbliżonym (analogicznie do cen we wrześniu br.) kształtowały się ceny w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę. Wyższe ceny odnotowano w górnictwie i wydobywaniu (o 0,5%).
- Dochody budżetu państwa w okresie styczeń – październik 2014 r. ukształtowały się na poziomie 235 791,9 mln zł (84,9% kwoty założonej w ustawie budżetowej na 2014 r.), wydatki – 263 040,5 mln zł (80,9%). Deficyt ukształtował się na poziomie 27 248,6 mln zł, co stanowiło 57,4% planu.
- Według wstępnych danych w październiku br. oddano do użytkowania 14,1 tys. mieszkań, tj. o 2,4% mniej niż przed rokiem. Spadek obserwowano głównie

w budownictwie indywidualnym (o 11,9%). Wzrost nastąpił w przypadku mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem (o 1,3%), w budownictwie komunalnym (358 wobec 241), spółdzielczym (260 wobec 202), zakładowym (103 wobec 34), a także w budownictwie społecznym czynszowym (196).

- Produkcja budowlano-montażowa zrealizowana w październiku br. na terenie kraju była o 1,0% niższa niż przed rokiem. Spadek produkcji odnotowano w pomiotach specjalizujących się w budowie budynków (o 2,7%) oraz w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 1,7%). Spadek produkcji dotyczył także robót o charakterze inwestycyjnym (o 2,8%). Większa była natomiast produkcja budowlano-montażowa podmiotów realizujących głównie roboty budowlane specjalistyczne (o 3,1%), z kolei wzrost sprzedaży robót o charakterze remontowym utrzymał się na poziomie 2,5%.
- W październiku br. sprzedaż detaliczna zwiększyła się w skali roku o 3,7%. Najwyższy wzrost w skali roku odnotowano w grupach: pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach (o 7,7%), żywność, napoje i wyroby tytoniowe (o 6,6%). Spadek sprzedaży nastąpił natomiast w grupie: pojazdy samochodowe, motocykle i części (0,5%) oraz paliwa stałe, ciekłe i gazowe (do 5,0%).
- Sprzedaż hurtowa w okresie styczeń-październik br. była o 1,0% niższa niż przed rokiem, w tym w przedsiębiorstwach hurtowych zwiększyła się o 1,3%.

Wpływ czynników makroekonomicznych na sytuację społeczno-gospodarczą Warmii i Mazur w październiku 2014 roku:

- Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w październiku 2014 r. wyniosło 3 244,07 zł., co stanowi 81,5% przeciętnego wynagrodzenia w kraju i w stosunku do analogicznego okresu 2013 roku, wzrosło o 5,1%. W porównaniu do października 2013 roku wzrost przeciętnych wynagrodzeń odnotowano m.in. w budownictwie i handlu; naprawie pojazdów samochodowych (po 5,1%), przemyśle (o 4,5%), transporcie i gospodarce magazynowej (o 3,5%) oraz zakwaterowaniu i gastronomii (o 1,8%).

Tabela 2 Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w zł (październik 2013 - 2014)

Wyszczególnienie	październik 2013	październik 2014
Ogółem	3 087,18	3 244,07
Przemysł	3 224,89	3 368,44
w tym przetwórstwo przemysłowe	3 182,06	3 337,95
Budownictwo	3 232,68	3 396,64
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	2 643,21	2 778,07
Transport i gospodarka magazynowa	2 786,06	2 884,17
Zakwaterowanie i gastronomia	2 603,83	2 649,53
Informacja i komunikacja	4 018,42	4 111,32
Obsługa rynku nieruchomości	3 659,75	3 944,08
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna*	3 383,85	3 425,79

*Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

- Produkcja sprzedana budownictwa, w cenach bieżących, w październiku 2014 r. wyniosła 300,8 mln zł i była o 2,6% niższa niż w październiku ub. roku i o 16,9% niższa niż przed miesiącem.
- Produkcja budowlano-montażowa, w cenach bieżących, w październiku 2014 r. ukształtowała się na poziomie 192,3 mln zł i stanowiła 63,9% ogółu produkcji sprzedanej budownictwa. W stosunku do poprzedniego miesiąca produkcja budowlano – montażowa spadła o 19,5% a w stosunku do października ubiegłego roku spadła o 2,1%.
- Produkcja sprzedana przemysłu w październiku br. osiągnęła wartość (w cenach bieżących) 2 603,6 mln zł. i była o 2,8% wyższa niż w październiku ub. roku i o 4,9% wyższa w porównaniu z poprzednim miesiącem. Wzrost produkcji sprzedanej odnotowano w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 9,1%), przetwórstwie przemysłowym (o 2,8%) oraz wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 2,0%). Spadek odnotowano w górnictwie i wydobywaniu (o 2,8%).
- Według wstępnych danych w październiku br. oddano do użytkowania 588 mieszkań, tj. o 258 więcej niż przed rokiem (wzrost o 78,2%). Mieszkania przekazali do użytkowania budujący mieszkania na sprzedaż lub wynajem (299, tj. 50,9% ogółu oddanych mieszkań), inwestorzy indywidualni (229 mieszkań, tj. 38,9% ogółu oddanych mieszkań), budownictwo zakładowe (40 mieszkań, tj. 6,8% ogółu oddanych mieszkań) i budownictwo komunalne (20 mieszkań, tj. 3,4% ogółu oddanych mieszkań). Mieszkania oddane do użytkowania w województwie warmińsko-mazurskim w październiku br. stanowiły 4,2% mieszkań oddanych do użytkowania w kraju.
- W październiku br. sprzedaż detaliczna zwiększyła się w skali roku o 2,9%. Wzrost w skali roku odnotowano, m.in. w sprzedaży: mebli, RTV, AGD (o 31,6%), prasy, książek, pozostałej sprzedaży w wyspecjalizowanych sklepach (o 24,6%), farmaceutyków, kosmetyków, sprzętu ortopedycznego (o 21,0%).
- Sprzedaż hurtowa w przedsiębiorstwach handlowych w październiku br. była większa o 9,8% niż przed rokiem i o 8,0% większa w porównaniu z wrześniem 2014 r.

Opracowanie:

Wydział Polityki Rynku Pracy,

Zespół Przewidywania i Zarządzania Zmianą Gospodarczą

WUP w Olsztynie, na podstawie:

- 1) Informacja o sytuacji społeczno-gospodarczej kraju w październiku 2014 r. Główny Urząd Statystyczny; 01.12.2014r.
- 2) Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa warmińsko-mazurskiego w październiku 2014 r., Nr 10/2014. Urząd Statystyczny w Olsztynie, 01.12.2014r.
- 3) Strona internetowa Narodowego Banku Polskiego, www.nbp.pl